

KURJER

BIALOSTOCKI

ORGAN ZIM WJEWÓDZTWA BIALOSTOCKIEGO

Wychodzi codziennie zrana oprócz dni poświęconych.

Numer pojedynczy 15 marek.

Prenumerata wynosi: miesięcznie 400 mk. Prenumeratę i ogłoszenia przyjmują: Administracja od godz. 8 do 2 i od 8 do 7 oraz Polska hurtownia gazet p. Brzostowskiej przy kościele.

Kuchnia i Administracja: ULICA LEONOWA nr. 1.
Redaktor przyjmuje od g. 11 do 1 i od g. 8 do 7 w.

Cena ogłoszeń: za wiersz nonparelony przed tekstem 100 mk. w tekście 150 mk., za tekstem 50 mk. Nekrologia 50 mk. Drobne po 20 mk. za wiersz, dla poszukujących pracy 5 mk. Ogłoszenia zagraniczne o 100 procent drożej.

KINO „APOLLO“

Dziś ostatnia nowość Ameryki i Francji, potężna tragedia w 6 aktach, podziwiana przez cały świat cywilizowany

W roli tytułowej niezrównana tragiczka scen Ameryki

MADAME X...?

Paulina Fredrick

której genialna, wstrząsająca gra daje zupełne złudzenie prawdy życiowej.

Uwaga! Z przyczyn od dyrekcji niezależnych wyjątkowy ten szlager będzie wystawiony dziś po raz ostatni w Białymstoku.

Reżys. o godz. 6, 7, 25; 8, 50 i 10, 15 w.

Naczelnik Państwa cofnął się.

Napięcie dramatyczne, jakie naswaczyło się w naszym życiu politycznym z powodu stanowiska Naczelnika Państwa w sprawie wileńskiej, rozwinęło się wczoraj w sposób równie nagły i niespodziewany, jak powstało ono przed paroma dniami.

Z oświadczenia, jakie złożył wczoraj Naczelnik Państwa na posiedzeniu, odbytem u Marszałka Sejmu, wynika, że wogóle niema mowy o jakiegokolwiek stanowisku samodzielnym Naczelnika Państwa w sprawie wileńskiej, tembardziej — o jakiegokolwiek możliwości jego dyktacji z powodu takiego lub innego rozstrzygnięcia przez Sejm projektu rządowego, dotyczącego głosowania do Sejmu Orszeka-jącego w Wilnie. Słowem, według prasowego rezytytu: „Ja nie ja i losad' nie moja.”

Onegdaj wiedzieliśmy, że Naczelnik Państwa postawił zadanie, by Sejm zmienił swą dawną ustawę, co do trzech i pół powiatów, które miałyby być wyłączone z granic Rze-czypospolitej wraz z Litwą Środ-kową miałyby dopiero w gło-sowania określić, czy chcą nale-żeć do Litwy, czy do Polski. Od takiej czy innej decyzji p. Naczelnik Państwa uzależnił pozostałe na swem stanowi-sku.

Onegdaj również wiedzie-liśmy, że w konflikcie pomię-dzy Sejmem i Naczelnikiem Państwa rząd asuwa się na bok, zajmując stanowisko neu-tralne, medjatorskie. Wczoraj w nocy rząd zdecydował się esolidaryzować stanowisko sw-ego z stanowiskiem Naczelnika Państwa. Dalszej dowiadujemy się z niesłychanie gwałtownej i mętarnej deklaracji M. P., że wogóle żadnego stanowiska Naczelnika Państwa w tej sprawie nie było, istnieje tylko projekt rządowy z którym Naczelnik Państwa poniekąd się solidaryzuje. Zresztą, bynajmniej nie czyni z tego kwestji „gabinetowej.” Nie podoba się komuś punkt projektu, wymagający już obecnie uchwalenia ustawy autonomicznej dla Wileńszczyzny — ale i owszem, Naczelnik Państwa godzi się natychmiast na skre-slenie tego punktu.

Gdzie tu mowa o jakimś za-targu, o groźnym ultimatum, o groźbie dyktacji, tembardziej o

strachach — jakie rzucono w poczynach kmiotków i klubów ludowych jakimś wojskowym awanturami?

Realnie wielką kszycę po-niosła Wileńszczyzna.

Miała ona nadzieję, że bliski już jest koniec jej okcuki-wania, że wkrótce już połączy się ze swą Matką Polską.

Niefortunna interwencja Na-czelnika Państwa, z którą so-lidaryzował się następnie gabi-net Pontkowski, odwieka smowu tę chwilę do ogólnie nie-określonego terminu.

Górny Śląsk jest już polski.

Niemcy, którzy stale przecy-liłi polskości Górnego Śląska, przyznając co najwyżej istnie-nie Ślązaków, mówiących nar-ze-czem „wasserpolnisch”, — obecnie zmuszeni są stwierdzić, że przemysłowe powiaty niesty-chanie szybko „polonizują się”. Oto co pisze korespondent „Ber-liner Tageblattu”.

„W granicznych powiatach górnośląskich czują się Polacy zupełnie u siebie. W mniejszych miejscowościach, a nawet w miastach Pauczynie i Rybniku widzi się Polaków w pełni u-mundurowania. Od czasu pow-stania utrzymał się zwyczaj no-szenia polskich czapek wojsko-wych t. zw. konfederatek. Okręg przemysłowy jest — zewnątrznie zupełnie spolonizowany. Wy-jazdy miasta, we wszystkich gminach wiejskich widnieją pomalowane barwami narodowymi drogowskazy, budki strażnicze i kolejowe i szklidy sklepów. W Mikolowie, małym miasteczku w powiecie pauczynskim, powiewa polska flaga na ratuszu i innych publicznych budynkach. Ama-riantowo-białe chorągwie i czer-wone sztandary z białym orłem widnieją również w licznych wsiach.

Nazwy stacji kolejowych w czasie powstania prześlómaczo-ne zostały po większej części na język polski nawet w niektó-rych miejscowościach, przyzna-nych Niemcom, a. p. w Bobrku koło Bytomia. Dawna główna kwatery powstającej armji na-zywa się obecnie Szopianice, chaciez dotychczas zwane ja „Schopplitz”.

Niemcy chcieli wzmocnić, że ta polonizacja jest czysto po-wierzchniową i wywołaną reko-

mym polskim terrorem. Ale sa-mi w to nie wierzą i wierzyć nie mogą... Czyż można sobie bowiem wyobrazić, aby Polska nie posiadająca dotychczas żad-nych środków egzekutywnych na G. Śląsku — zdobyła tery-torje te sztucznie spolonizo-wać?...

Milionowe oszustwa.

Szerokie sfery wiedeńskie po-ruszone są sensacyjną aferą fałszerstwa, której bohaterem jest znany w Wiedniu „hofrat” Hagg.

Do dyrekcji policji wiedeń-skiej doszła wiadomość, że nie-jaki Liebmann w związku z in-nymi osobami, m. in. swoim synem i niejakim Schwarzwaldem popełnił w ostatnich mie-siącach szereg znaczniejszych oszustw na szkodę państwa au-strjackiego. Sposób postępowania owego konsorcjum był na-stępujący: zakupywali oni czę-ściowo niestemplowane, czę-ściowo zaś polskiemu stemplami zaopatrzone pożyczki wojenne poczem usunawszy polskie stem-pła zaopatrywali papiery te przy pomocy urzędników w austriacki stempel kontrolny i puszc-zali na sprzedaż. Jednym z ur-zędników, pomocnych w tej aferze był radca dworu Piotr Hagg. Trzecim autorem fał-szerstw był przynależny do Lwowa fabrykant Bernard Kan-ner. W torbie na akty młodego Liebmanna znaleziono 400.000 marek polskich i z górą 200.000 koron w pożyczce wojennej. Przy bliższym zbadaniu papierów pożyczki wykryto, że na niektórych ostemplowania pol-skie wymazano przy pomocy kwasu. Przy rewizji w mieszka-niu Liebmanna znaleziono pa-piery wartościowe, wartości przeszło miliona koron. W osta-tnich tygodniach Schwarzwald sprzedał firmie Wellisch i Ska pożyczki wojenne na kilka mil-jonów koron.

Wobec wykrycia rozmaitych śladów fałszerstwa policja are-ştowała obu Liebmannów, tudzież Schwarzwalda. Mojżesz Lieb-manna, który początkowo prze-czył wszystkimu, wyznał na-stępnie, że od sierpnia b. r. otrzymał od Schwarzwalda nie-stemplowane pożyczki wojenne za kilka milionów i że zaniósł je hofratowi Hagg, który ostem-płował je austriackim stemplem. P. Hagg za swoją czynność o-trzymał 2 proc. od nominalnej

wartości. Sprzedając ostemplo-wanych pożyczek zajmował się Schwarzwald. W dniu 4 bm. policja aresztowała hofrata fał-szerza, który przyznał się, że od czerwca b. r. przyjął za kilka milionów niestemplowanych po-życzek, którą kazał następnie stemplować stemplami austriackim, przyczem sam w stem-plowaniu tem brał nierez czyn-ny udział. P. Hagg przyznał się również, iż otrzymał za to od Liebmanna 100.000 kor. wynag-rodzenia. W mieszkaniu Hagg-a ostemplowano 2 b. m. pożyczki wojenne nominalnej wartości

około 200.000 koron; w okresie zaś od 11 sierpnia do końca października b. r. Liebmann i Schwarzwald sprzedali firmie Wellisch i Ska pożyczki woj. na jakieś 15 milionów koron. Na 300.000 kor. pożyczki woj., które hofrat Hagg i Schwarzwald w ostatnich dniach dali w prze-chowanie trzecim osobom, po-łożono sekwestr.

Mojżesz Liebmann i inne włączone w tę aferę osoby po ukończeniu śledztwa oddane będą sądowi krajowemu w Wiedniu.

TELEGRAMY.

Otwarcie konferencji w Waszyngtonie.

WARSZAWA, 14.11 (tel. wł.) Z Waszyngtonu donoszą: Dnia 12 b. m. otwarto urzędnicie posiedzenie konferencji waszyngtońskiej. Mowę inaugura-cyjną wygłosił prezydent Sta-nów Zjednoczonych Harding. Zadania konferencji określił w następujący sposób: „Konferen-cja nasza jest zszadem przed-stawicielii narodów ze wszyst-kich stron świata dla zreduko-wania do minimum dotychcza-sowych błędów w stosunkach międzynarodowych”. Dalej pre-zydent wskazywał na koniecz-ność zażegnania konfliktów i niewiści, które pozostały po wojnie. Mówił o tem, że „grom-ne fundusze sutywałe na wzajemne niszczenie się należało-

by użyć do pracy twórczej. Po mowie prezydenta zabrał głos mianowany przewodniczącym konferencji sekretarz stanu do spraw zagranicznych p. Hughes, przedstawiając konkretny pro-jekt redukcji zbrojeń.

Po nim na ogólne życzenie zgromadzonych głos zabrał premier francuski p. Briand.

W swem przemówieniu pod-kreślił pokojowość zamiarów Francji na przyszłość, mówił, że Francja chętnie wnieśnie okrzyk: „Precz z orężem!”.

Następnie wygłosili przemó-wienia powitalne delegaci Ja-ponii, Belgji, Chin i Portugalji. Posiedzenia odroczone do wtorku.

Uchwała Rady Ministrów w sprawie wileńszczyzny.

WARSZAWA, 14.11. (tel. wł.) Rada Ministrów na dzisiejszym posiedzeniu ustaliła tekst respo-lucji w sprawie wileńskiej i wniosła ją do Sejmu. Tekst ten brzmi jak następuje:

„Sejm Ustawodawczy uchwa-lił raczy:

Sejm zezwala aby na terenie powiatu lidzkiego, leżącego po prawej stronie Niemna i w po-

wiecie bractawskim dokonano wyborów do zwolnić się me-g-cego w Wilnie dla dania wyra-zy woli ludności Zgromadzenia przedstawicieli ziem wileńskiej, na zasadach jakie ustalił Tym-czasowa Komisja Rządząca w Wilnie, oraz up-ważnia rząd do wydania potrzebnych zarządzeń wykonawczych”.

Z komisji daninowej.

WARSZAWA 14.11. (tel. wł.) Na posiedzeniu podkomisji da-ninowej w dniu dzisiejszym o-kreślono sumy daniny od rolnictwa i przemysłu, a miano-

wicie rolnictwo ma wnieść 50 miliardów, a przemysł i handel 25. Następnie ustalono mnożnik opłaty daniny dla przedst-wicieli bankowych, przemysłowych i handlowych.

Z literatury.

„Wschód Polski” miesięcznik poświęcony sprawom polskich ziem wschodnich...

Polski od Rosji (dalszy ciąg), Henryk Mościcki: Projekty połączenia Litwy z Królestwem Polskim...

na Kresach — J. Graff — Chrzesczowska Stara drukarnia...

Do „Kurjera Białostockiego”

Przyjaciel naszego piśmiennictwa oświadczył nam wczoraj, że przestaje być naszym prenumeratorem...

Wzięłem tenki i przybyłem na dworzec w chwili kiedy pociąg miał ruszyć...

2 SERJA

DZIS

2 SERJA

PANI REBUS

Na gorącym uczynku

sensacyjny dramat detektyw w 6 częściach 3 serjach.

Nad program: Bransoletka na nodze

Wspaniała arcywesoła farsa w 4-ach aktach.

KINO „RUSAZKA” Lipowa № 18

Przewodnik Handlowo-Przemysłowy po Białymstoku.

Apteki.

Apteka Kuryckiego, Sienkiewicza 34...

Największe Two okrętowne „Cunard Linie”...

Krawcy.

Malinowski Michał, ul. Lipowa dom Puchalskiego...

Towarzystwo fabrykantów i przemysłowców obwodu Białostockiego...

Restauracja.

„Hellerozanka”, właściciel Bielański, ul. Warszawska...

Broń.

I. Chilecki, ul. Warszawska № 27...

Domy handlowe.

D. m. handlowe. Boniatów Perłowski, ul. Lipowa 6...

Obuwie.

Faust, ul. Kilińskiego. St. Młynorz (junior), ul. Lipowa 26...

Przemysł wełniany.

Sz. Porocki i G. Gawieński, ul. Warszawska 59...

Skład win i towarów kolenjalnych.

Biura transportowe.

Hanzapol — Powszechne Towarzystwo Transportowe...

Kooperatywy, hurtownie.

Chrześcijańskie Stowarzyszenie Spółdzielcze „Zjednoczenie”...

Przedzalnio.

Frankiel Łazarz, ul. Polna 25. Markus Jakób A. B., ul. Jarwicka 29...

Gubiński D., ul. Sienkiewicza 35. Fabryka sukna i kolder.

Skóry.

Białostocka Hurtownia Skór, ul. Kilińskiego 9.

„Eximpo” D. m. handlowe Kuryckiego, ul. Sienkiewicza 29...

Hurtownia Chrześcijańskiego Zrzeszenia Kupców, ul. Warszawska 5.

Związek Białostockiego Wielkiego Przemysłu ul. Kupiecka Nr. 49...

Hesbach E. Zabłudowska szosa. Fabryka sukna.

Srodki lokomocji.

Białostocka Komunikacja Samochodowa, Białystok, ul. Pałacowa 10.

Dr. J. Walewski, choroby skórne i weneryczne...

Dr. D. Kanel, spec. chorób skórnych...

Dr. M. Przybylski, choroby włosów, skóry...

Dr. M. Kanel, specjalista od chorób skórnych...

Doktor Aleksander Gorwicz, specjalista od chorób skórnych...

Kto chce coś kupić, coś sprzedać, znaleźć posadę...

PRENUMERATE I OGŁOSZENIA DO „KURJERA BIAŁOSTOCKIEGO”

Drobne ogłoszenia. Wykwalifikowany urzędnik z najlepszymi referencjami...